

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นและความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของครูประจำชั้นและผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาทุกสังกัดในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูประจำชั้น 149 คน ผู้ปกครอง 449 คน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาทุกสังกัดในกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแยกประเภทตามสังกัดและขนาดของโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือกแบบประเมินค่า และเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 1 คือสถานภาพของผู้ตอบ ส่วนที่ 2 คือความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในด้านการเรียน ด้านสุขอนามัย ความปลอดภัย ด้านเศรษฐกิจ ด้านอุปนิสัย บุคลิกภาพ ด้านสมาชิกที่ดีของครอบครัว และด้านพลเมืองดีของชาติ ส่วนที่ 3 คือความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูประจำชั้นและผู้ปกครอง ใ้กรับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์คืนมาจากครูประจำชั้นจำนวน 149 ชุด และจากผู้ปกครองจำนวน 449 ชุด คิดเป็นร้อยละ 99.67

การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้ออกมาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และตำแหน่งของคะแนน แล้ววิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นระหว่างตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่มโดยทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากผลต่างของตำแหน่งของคะแนน

(Spearman's rank-difference correlation) แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางและความเรียง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับครูประจำชั้นและคุณครูรองซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ประชากร

1.1 ในคํานครูประจำชั้น จากการสำรวจพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (77.18 %) มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี (47.65 %) ครูประจำชั้นที่เป็นโสดและสมรสแล้วมีจำนวนใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่มีวุฒิระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า (50.34 %) และมีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนอยู่ระหว่าง 1,000 - 4,999 บาท มีจำนวนเพียงร้อยละ 19.46 ที่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนระหว่าง 5,000 - 9,999 บาท

1.2 ในคํานคุณครูรอง จากการสำรวจพบว่าส่วนใหญ่เป็นบัณฑิตามารคา (66.37 %) นอกจากนี้มีความสัมพันธ์กับนักเรียนในฐานะอื่น คุณครูรองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพส่วนตัวหรือทำงานเอกชน (52.12 %) รองลงไปได้แก่อาชีพรับราชการ (32.52 %) คุณครูรองที่เป็นนักศึกษามีจำนวนน้อย (2.45 %) คุณครูรองเพศชายและเพศหญิงมีจำนวนใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี (39.87 %) รองลงไปมีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี (34.74 %) คุณครูรองส่วนใหญ่สมรสแล้ว (83.07 %) มีพื้นฐานทางการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นส่วนมาก (42.32 %) และมีผู้ที่ไม่เคยเข้าศึกษาในสถานศึกษาเลยเป็นจำนวนน้อย (4.90 %) สำหรับในคํานรายได้ของครอบครัวต่อเดือนของคุณครูรองกระจายอยู่ในระดับแตกต่างกันมาก ส่วนใหญ่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนตั้งแต่ 1,000 - 4,999 บาท (74.50 %) มีจำนวนเพียงร้อยละ 17.37 ที่มีรายได้ระหว่าง 5,000 - 9,999 บาท นอกจากนี้มีคุณครูรองที่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนต่ำกว่า 1,000 บาท ร้อยละ 9.80

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของครูประจำชั้นและคุณครูรองเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในคํานต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของกลุ่มครูประจำชั้นกับกลุ่มคุณครูรอง

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านการเรียนรู้

ครูประจำชั้นและผู้ปกครองเห็นตรงกันว่าคุณลักษณะที่สำคัญมากได้แก่ ขยัน ตั้งใจ และมีความรับผิดชอบในการศึกษาระดับเรียน อยากรู้อยากเห็นและกล้าซักถามครูอาจารย์เมื่อไม่เข้าใจ คุณลักษณะที่สำคัญปานกลางได้แก่ รู้จักแบ่งเวลา และจัดระบบการเรียนของตนเอง สามารถนำสิ่งที่เรียนไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน สนใจและสามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง รู้จักใช้วิธีการแนะแนวการศึกษาที่โรงเรียนจัดขึ้น มีความรู้ด้านวิชาชีพพื้นฐาน รักและมุ่งมั่นเพื่อประโยชน์แก่โรงเรียน สำหรับคุณลักษณะที่ครูประจำชั้นและผู้ปกครองให้ความสำคัญต่างกัน คือ ครูประจำชั้นเห็นว่าสำคัญมาก แต่ผู้ปกครองเห็นว่าสำคัญปานกลาง ได้แก่ สามารถรับและถ่ายทอดความคิดระหว่างตนเองกับผู้อื่นได้อย่างชัดเจนทั้งโดยการฟัง พูด อ่านและเขียน ทิศ คำนวณเป็น สามารถนำไปใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างคล่องแคล่วและแม่นยำ

เมื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูประจำชั้นและผู้ปกครองต่อคุณลักษณะทุกข้อในค่านีปรากฏว่า ผลของความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของครูประจำชั้นและผู้ปกครองเกี่ยวกับระดับความสำคัญของคุณลักษณะในค่านี้นี้มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าครูประจำชั้นและผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในค่านการเรียนรู้คล้ายคลึงกัน

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในค่านิสัย ความปลอดภัย

ครูประจำชั้นและผู้ปกครองเห็นตรงกันว่าคุณลักษณะที่สำคัญมากได้แก่ มีร่างกายแข็งแรงและมีสุขภาพจิตสมบูรณ์ รู้จักป้องกันและรักษาสุขภาพส่วนตนและส่วนรวม รู้จักโทษของยาเสพติด รู้กฎและวิธีปฏิบัติที่ทำให้ตนเองปลอดภัย คุณลักษณะที่สำคัญปานกลางได้แก่ รู้จักวิธีการปฐมพยาบาล รู้จักควบคุมสติและวิธีปฏิบัติตนเมื่อมีภัยหรือเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้น สนใจและตระหนักถึงภัยที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ สำหรับคุณลักษณะที่ครูประจำชั้นและผู้ปกครองให้ความสำคัญต่างกัน คือ ครูประจำชั้นเห็นว่าสำคัญปานกลาง แต่ผู้ปกครองเห็นว่าสำคัญมาก ได้แก่ รู้จักการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ภายในบ้านที่อาจเกิดจากเชื้อเพลิง ของมีคม และอื่น ๆ คุณลักษณะที่ครูประจำชั้น

เห็นว่าสำคัญปานกลาง แต่ผู้ปกครองเห็นว่าสำคัญน้อย ได้แก่ มีความรู้เรื่องเพศศึกษา
เหมาะสมกับวัย

เมื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูประจำชั้นและผู้ปกครองต่อคุณลักษณะทุกข้อ
ในค่านี้นี้ปรากฏว่า ผลของความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของครูประจำชั้นและผู้ปกครอง
เกี่ยวกับระดับความสำคัญของคุณลักษณะในค่านี้นี้มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
แสดงว่าครูประจำชั้นและผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึง
ประสงค์ของนักเรียนในค่านี้นี้คล้ายคลึงกัน

3. . ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในค่านี้นี้ เศรษฐกิจ

ครูประจำชั้นและผู้ปกครองเห็นตรงกันว่าคุณลักษณะที่สำคัญปานกลาง ได้แก่
ประหยัดและเก็บออมทรัพย์ รู้จักเลือกซื้อและเลือกใช้สิ่งที่มีประโยชน์คุ้มกับราคา สามารถ
ทำของเล่นหรือของใช้ที่จำเป็นบางอย่างได้เอง สามารถทำงานหารายได้พิเศษโดยสุจริต
ได้ด้วยตนเองบ้าง รู้จักทำรายการรับจ่ายและวางแผนการใช้จ่ายเงินของตนเอง
สำหรับคุณลักษณะที่ครูประจำชั้นและผู้ปกครองให้ความสำคัญต่างกัน คือ ครูประจำชั้น
เห็นว่าสำคัญปานกลาง แต่ผู้ปกครองเห็นว่าสำคัญมาก ได้แก่ รู้จักใช้ตลอดจนดูแลรักษา
สิ่งของและทรัพย์สินของตนเอง

เมื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูประจำชั้นและผู้ปกครองต่อคุณลักษณะ
ทุกข้อในค่านี้นี้ปรากฏว่าผลของความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของครูประจำชั้นและผู้
ปกครองเกี่ยวกับระดับความสำคัญของคุณลักษณะในค่านี้นี้มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ
.01 แสดงว่าครูประจำชั้นและผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของนักเรียนในค่านี้นี้คล้ายคลึงกัน

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในค่านี้นี้ บุคลิกภาพ

ครูประจำชั้นและผู้ปกครองเห็นตรงกันว่าคุณลักษณะที่สำคัญมาก ได้แก่
มีความประพฤติเรียบร้อย กิริยามารยาทงดงามและวาจาสุภาพอ่อนโยน มีคุณธรรม
มีความศรัทธาเชื่อมั่นในศาสนาและใช้เป็นเครื่องกล่อมเกลาจิตใจ มีความรับผิดชอบใน
หน้าที่ของตน ออกทนและมีระเบียบวินัย มีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออก ยอมรับ

และชื่นชมในความสามารถ ความดีงามของผู้อื่น มีความรักใคร่สามัคคีต่อกัน รุกฎ
เกณฑ์และความนิยมของสังคมแล้วปฏิบัติตามใญ่ถูกต้อง คุณลักษณะที่สำคัญปานกลาง
ได้แก่ ขอบคิดปะ คนตรี วรรณคดี ตลอดจนความงามของธรรมชาติ รุกฎใช้เวลา
ว่างให้เป็นประโยชน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สุขุม ละเอียครอบคอบ กล้าเผชิญ
ปัญหาและมีความสามารถในการแก้ปัญหา รุกฎวิพากษ์วิจารณ์และกล้าคัดค้านสิ่งที่ไม่เห็น
ด้วยโดยยึดมั่นในเหตุผล ปรับตัวและสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมตลอดจนบุคคลอื่น ๆ ได้
สำหรับคุณลักษณะที่ครูประจำชั้นและผู้ปกครองให้ความสำคัญต่างกัน คือ ครูประจำชั้น
เห็นว่าสำคัญมาก แต่ผู้ปกครองเห็นว่าสำคัญปานกลาง ได้แก่ มีอารมณ์ขันและมองโลก
ในแง่ดี คุณลักษณะที่ครูประจำชั้นเห็นว่าสำคัญปานกลาง แต่ผู้ปกครองเห็นว่าสำคัญมาก
คือ รุกฎทริภคทองหาเหตุผล ไม่เชื่อสิ่งต่าง ๆ อย่างงมงาย.

เมื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูประจำชั้นและผู้ปกครองต่อคุณลักษณะทุกข้อ
ในค่านี้นปรากฏว่า ผลของความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของครูประจำชั้นและผู้ปกครอง
เกี่ยวกับระดับความสำคัญของคุณลักษณะในค่านี้นี้มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
แสดงว่าครูประจำชั้นและผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึง
ประสงค์ของนักเรียนในค่านี้นี้อย่าง บุคลิกภาพ คล้ายคลึงกัน

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในค่านี้นี้ของครอบครัว
ครูประจำชั้นและผู้ปกครองเห็นตรงกันว่าคุณลักษณะที่สำคัญมาก ได้แก่
รักและใกล้ชิดสนิทสนมกับพ่อแม่ ญาติพี่น้อง ปรึกษาหารือพ่อแม่และญาติพี่น้องเมื่อมีปัญหา
ปฏิบัติตามคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ แต่ถ่าคนมีเหตุผลก็กล้าชี้แจงให้ผู้ใหญ่เข้าใจ
ช่วยดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติในบ้าน รักษาชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล ตลอดจนพยายามนำชื่อ
เสียงมาสู่วงศ์ตระกูล สำหรับคุณลักษณะที่ครูประจำชั้นและผู้ปกครองให้ความสำคัญ
ต่างกัน คือ ครูประจำชั้นเห็นว่าสำคัญมาก แต่ผู้ปกครองเห็นว่าสำคัญปานกลาง ได้แก่
ช่วยงานต่าง ๆ ในครอบครัวตามกำลังและความเหมาะสมที่จะทำได้

เมื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูประจำชั้นและผู้ปกครองต่อคุณลักษณะทุกข้อ
ในค่านี้นี้ปรากฏว่าผลของความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของครูประจำชั้นและผู้ปกครอง

เกี่ยวกับระดับความสำคัญของคุณลักษณะในค่านี้นี้มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าครูประจำชั้นและครูปกครองมีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในค่านสมาชิกที่ดีของครอบครัวคล้ายคลึงกัน

6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในค่านพลเมืองดีของชาติ

ครูประจำชั้นและครูปกครองเห็นตรงกันว่าคุณลักษณะที่สำคัญมาก ได้แก่

เคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย ภูมิใจ รัก และเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ คุณลักษณะที่สำคัญปานกลาง ได้แก่ สนใจติดตามข่าวคราวความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของบ้านเมือง รู้จักรักษาสาธารณสมบัติและพัฒนาย่านเมืองให้สะอาดสวยงาม สำหรับคุณลักษณะที่ครูประจำชั้นและครูปกครองให้ความสำคัญต่างกัน คือ ครูประจำชั้นเห็นว่าสำคัญมาก แต่ครูปกครองเห็นว่าสำคัญปานกลาง ได้แก่ เต็มใจเสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อสังคมและประเทศชาติ คุณลักษณะที่ครูประจำชั้นเห็นว่าสำคัญปานกลาง แต่ครูปกครองเห็นว่าสำคัญมาก ได้แก่ ซินชมและรักชาติปวงชนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของไทย คุณลักษณะที่ครูประจำชั้นเห็นว่าสำคัญปานกลาง แต่ครูปกครองเห็นว่าสำคัญน้อย ได้แก่ สนใจการเมือง

เมื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูประจำชั้นและครูปกครองต่อคุณลักษณะทุกข้อในค่านนี้ ปรากฏว่าผลของความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของครูประจำชั้นและครูปกครองเกี่ยวกับระดับความสำคัญของคุณลักษณะในค่านนี้มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าครูประจำชั้นและครูปกครองมีความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในค่านพลเมืองดีของชาติคล้ายคลึงกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในค่านการเรียนของนักเรียนพบว่า ครูประจำชั้นและครูปกครองให้ความสำคัญในเรื่องความสามารถเข้าใจภาษาและการใช้ภาษา ชยัน ตั้งใจและมีความรับผิดชอบในการศึกษาเล่าเรียน ตลอดจนความอยากรู้ อยากเห็น ประเมินอยู่ในระดับสูงคล้ายคลึงกัน นับเป็นการสอดคล้องกับความมุ่งหมาย

ของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ในด้านความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต ส่วนการที่ครูประจำชั้นและผู้ปกครองจัดลำดับความสำคัญของเรื่องการเรียนรู้จักใช้วิธีการแนะแนวของโรงเรียน และเรื่องความรู้วิชาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ประเมินอยู่ในระดับต่ำกว่าเรื่องอื่น ๆ อาจเป็นเพราะการจัดวิธีการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาของเรายังไม่แพร่หลาย จึงทำให้มองข้ามความสำคัญด้านนี้ไป ส่วนในด้านความรู้พื้นฐานทางวิชาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งทั้งครูประจำชั้นและผู้ปกครองให้ความสำคัญในระดับน้อยกว่าเรื่องอื่นอาจเป็นเพราะการพิจารณาเห็นว่าการศึกษาในระดับประถมศึกษาไม่จำเป็นต้องเน้นเรื่องวิชาชีพเช่นระดับมัธยมศึกษา เพราะระดับประถมศึกษาควรเน้นเรื่องทัศนคติที่ดีต่อสังคมมากกว่าความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ ซึ่งนับเป็นการสอดคล้องกับหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ในการจัดหมวดประสบการณ์กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ

2. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในชั้นสุขอนามัย ความปลอดภัยของนักเรียนพบว่า คุณลักษณะที่ครูประจำชั้นและผู้ปกครองประเมินว่ามีความสำคัญในระดับสูงโดยสอดคล้องกัน คือ ในเรื่องสุขภาพทางกายและสุขภาพจิต เรื่องการรู้จักโทษของยาเสพติด และเรื่องอนามัยส่วนบุคคลและอนามัยชุมชนอันอาจเป็นเพราะสังคมไทยเรามีความตระหนักในเรื่องสุขภาพ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญกว่าสิ่งอื่นใด เพราะถ้าสุขภาพไม่ดี บุคคลย่อมไม่อาจสร้างสรรค์ประโยชน์ให้แก่ตนและสังคมได้เต็มที่ นับเป็นความเห็นที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ด้านความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตข้อแรกซึ่งระบุความมีสุขนิสัยส่วนบุคคลและส่วนรวมทั้งทางกายและจิตใจ ข้อที่ควรสังเกตคือทั้งครูประจำชั้นและผู้ปกครองให้ความสำคัญของความรู้เรื่องโทษของยาเสพติดมาก อาจเพราะสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งคือ ย่อมเป็นที่ยอมรับว่า เขตกรุงเทพมหานครเป็นแหล่งแพร่หลายของยาเสพติดมาก รวมทั้งการซื้อขายยาเสพติดโดยเสรีโดยเฉพาะยาที่มีผลต่อการกระตุ้นประสาทในรูปของยาเสพติด

ในด้านความรู้เรื่องเพศศึกษาในระดับเหมาะสมกับวัย ครูประจำชั้นและผู้ปกครองประเมินว่ามีความสำคัญน้อยกว่าเรื่องต่าง ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความไม่เข้าใจในเรื่องเพศศึกษาอย่างถ่องแท้ก็เป็นได้ โดยเฉพาะกลุ่มผู้ปกครองประเมินเรื่องนี้ในระดับ

ความสำคัญน้อย ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าการชนกรรมไทยยังมีอิทธิพลต่อเรื่องเพศศึกษาน้อยมาก เพราะถือเป็นเรื่องที่ไม่ควรนำมาอบรมชี้แจงในที่เปิดเผย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านเศรษฐกิจของนักเรียน ครูประจำชั้นและผู้ปกครองมีความเห็นสอดคล้องกันในลักษณะที่ไม่ให้ความสำคัญแก่คุณลักษณะในด้านนี้มากนัก เพราะประเมินความสำคัญในระดับปานกลางเท่านั้น ทั้งสิ้น ยกเว้นเรื่องรู้จักใช้ตลอดจนดูแลรักษาสิ่งของและทรัพย์สินสมบัติของตนที่ผู้ปกครองเห็นว่าสำคัญมาก ทั้งนี้ น่าจะเป็นข้อสะท้อนให้เห็นความไม่มุ่งมั่นจริงจังในการปลูกฝังคุณลักษณะทางเศรษฐกิจในสังคมไทย ทั้งนี้โดยภาวการณ์ทั่วไปในปัจจุบันนี้ว่าประเทศไทยมีความจำเป็นต้องเร่งสร้างเสริมพลเมืองที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก และความละเลยเช่นนี้อาจเป็นมูลเหตุหนึ่งที่ทำให้เมืองไทยประสบปัญหาทางเศรษฐกิจมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

สำหรับการเปรียบเทียบในระหว่างคุณลักษณะต่าง ๆ ในด้านนี้ครูประจำชั้นและผู้ปกครองประเมินความสำคัญของเรื่องการรู้จักใช้ตลอดจนดูแลรักษาสิ่งของและทรัพย์สินสมบัติของตนอยู่ในระดับสำคัญมาก และสำคัญสูงกว่าเรื่องอื่น ๆ อย่างสอดคล้องกัน รองลงมาได้แก่ การประหยัดและเก็บออมทรัพย์ ทั้งนี้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ด้านความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต ซึ่งได้ระบุในเรื่องนี้ว่าให้มีความรู้และทักษะในการหา การใช้และออมทรัพย์ ความคิดเห็นของครูประจำชั้นและผู้ปกครองในเรื่องนี้อาจเนื่องมาจากภาวการณ์ทางเศรษฐกิจของชาติ ซึ่งเป็นผลกระทบจากวิกฤติการณ์พลังงานและทรัพยากรธรรมชาติของโลก ทำให้ทั้งครูประจำชั้นและผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องประหยัด เก็บออมทรัพย์ และดูแลรักษาทรัพย์สินที่หามาได้ให้ถาวรที่สุดเท่าที่จะพึงเป็น ทั้งนี้เพราะข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับครูประจำชั้นและผู้ปกครองชี้ให้เห็นว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อครอบครัวต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน ซึ่งเมื่อพิจารณาตามราคาสินค้า ค่าของเงินบาทและการเปลี่ยนแปลงทางการบริโภคสินค้าในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าเป็นรายได้ที่ค่อนข้างต่ำ ประกอบกับทั้งครูประจำชั้นและผู้ปกครองให้ความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องรู้จักซื้อและเลือก

ของใช้ที่มีประโยชน์คุ้มกับราคา เป็นลำดับสำคัญต่อจากเรื่องดังกล่าวข้างต้น

เรื่องที่ควรสังเกตอีกประการหนึ่งคือ ทั้งครูประจำชั้นและผู้บริหารมองเห็นสอดคล้องกันว่า เรื่องการรู้จักการทำรายการรับจ่าย และวางแผนการใช้จ่ายเงินของตนเอง ประเมินอยู่ในระดับสำคัญปานกลาง และอยู่ในลำดับท้ายสุดของทุกเรื่อง ผู้วิจัยจึงเห็นว่า อาจเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าสังคมไทยมิได้ให้ความสำคัญของการกำหนดหรือประมาณการ ค่าใช้จ่ายในแต่ละช่วงระยะเวลา ตลอดจนการทำบัญชีค่าใช้จ่ายและการตรวจสอบบัญชีค่าใช้จ่าย และอาจเป็นเพราะเหตุนี้เราจึงมักพบคนจำนวนไม่น้อยในสังคมไทยที่มีรายจ่ายสูงกว่ารายรับ ยิ่งกว่านั้นยังพบว่าแม้รัฐบาลไทยในหลายสมัยก็อาจให้ความสำคัญในด้านนี้น้อยเกินไปก็ได้ จึงทำให้ประชาชนต้องรับภาระหนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นอยู่เสมอ

4. จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในค่านูปนิสัย บุคลิกภาพของนักเรียน ครูประจำชั้นและผู้บริหาร เห็นความสำคัญเรื่องการมีคุณธรรม เช่น ซื่อสัตย์ เมตตา กรุณา ละเอียดใจที่จะทำชั่ว อย่างสอดคล้องกันเป็นอันดับสูงกว่า เรื่องอื่น ๆ รองลงมาได้แก่ ความรักใคร่สามัคคีในหมู่คณะ ทั้งนี้ น่าจะสืบเนื่องมาจากวัฒนธรรมไทยอันมีพระพุทธศาสนาเป็นพื้นฐานที่สำคัญประการหนึ่ง ตลอดจนเรื่องจิตสำนึกของคนไทยที่สามัคคีร่วมกันจร โลงประเทศชาติต่อสู้อริราชศัตรูมาช้านานจึงประเมินความสำคัญค่านี้อยู่ในระดับสูง ประกอบกับการพิจารณาจากความคิดเห็นในเรื่องความศรัทธายึดมั่นในศาสนาและใช้เป็นเครื่องกล่อมเกล่าจิตใจ ซึ่งทั้งครูประจำชั้นและผู้บริหารก็ประเมินอยู่ในระดับสำคัญมากเช่นเดียวกันด้วย

5. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในค่านิยมชีวิตที่ดีของครอบครัว ซึ่งครูประจำชั้นและผู้บริหารมีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องต่างๆ เป็นส่วนใหญ่ โดยได้ให้ความสำคัญของคุณธรรมและความใกล้ชิดสนิทสนมกับพ่อแม่ญาติพี่น้อง ปรึกษาหารือพ่อแม่ญาติพี่น้องเมื่อมีปัญหา ประเมินอยู่ในระดับสำคัญมากกว่าเรื่องอื่น ๆ เรื่องนี้จึงอาจเป็นเครื่องชี้วิถีการดำรงชีวิตของคนไทยที่ให้ความสำคัญแก่สถาบันครอบครัวและวงศ์ญาติมาก ดังนั้น การจัดการศึกษาหรือการพัฒนาชุมชนในค่านี้อย่างไรจึงไม่ควรมองข้ามความสำคัญของความคิดเห็นในค่านี้อันอาจเป็น

ความคิดเห็นที่ให้ความสำคัญในระบอบที่สูงกว่าสังคมของชาวตะวันตก คงจะเห็นได้ว่า ทั้งครูประจำชั้นและผู้ปกครองได้ประเมินความสำคัญในเรื่องการรักษาคือเสียงของ วงศ์ตระกูลตลอดจนการพยายามนำชื่อเสียงมาสู่วงศ์ตระกูลอยู่ในระดับสำคัญมากและอยู่ในอันดับสูงรองลงมาจากเรื่องการเน้นความสำคัญของสถาบันครอบครัวดังกล่าวข้างต้นด้วย

6. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านความเป็นพลเมืองดีของชาติ ซึ่งทั้งครูประจำชั้นและผู้ปกครองมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เช่นเดียวกับด้านอื่นๆดังกล่าวมาแล้ว มีข้อที่ควรสังเกตคือประเมินความสำคัญของความสนใจในการเมือง และสนใจติดตามข่าวคราวความเคลื่อนไหวต่างๆของบ้านเมือง อยู่ในอันดับต่ำกว่าเรื่องอื่นๆจึงอาจเป็นเครื่องชี้บ่งความกระตือรือร้นหรือจิตสำนึกทางการเมืองของประชาชนในสังคมไทยว่ายังมีได้ให้ความสำคัญแก่เรื่องนี้มากนัก คงจะเห็นได้ว่าการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยใหญ่แทนของปวงชนมีอำนาจในค่าน้ำชาติบัพัตย์ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งที่เริ่มระบอบนี้มาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2475จนถึงบัดนี้ คำว่า " ประชาธิปไตยครึ่งใบ " ซึ่งมีบัญญัติขึ้นและเป็นที่เข้าใจในความหมายทั่วไปในปัจจุบันว่าเป็นเครื่องสะท้อนถึงความไม่เกิดสัมฤทธิ์ผลตามเจตนารมณ์ของการปกครองระบอบประชาธิปไตย จึงอาจเป็นเพราะครูประจำชั้นและผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญในการปลูกฝังเรื่องความสนใจทางการเมืองแก่นักเรียนให้สูงขึ้นเป็นสาเหตุส่วนหนึ่งก็เป็นได้

ส่วนในเรื่องความภูมิใจ รัก และเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปฏิบัติตามกฎหมาย ทั้งครูประจำชั้นและผู้ปกครองให้ความสำคัญมากกว่าเรื่องอื่นๆ อาจแสดงถึงความคิดหรือจิตสำนึกของคนไทยที่มีความรักชาติและภูมิใจในความเป็นไทย ยึดมั่นในศาสนาและองค์พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ควรปลูกฝังให้นักเรียนเป็นอย่างยิ่ง แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าได้มีการปลูกฝังให้เกิดการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคลให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ในเรื่องดังกล่าวเพียงไร นอกจากนี้มีข้อที่ควรสังเกตอีกประการหนึ่งคือความต้องการให้เคารพและปฏิบัติตามกฎหมายซึ่งเห็นว่าสำคัญมากแต่ในทางกลับกัน ความต้องการคุณลักษณะที่ทำให้เป็นผู้สนใจทางการเมืองกลับมีน้อยกว่า

ซึ่งที่ควรจะเป็นแล้วควรประสงค์ให้บุคคลมีความสนใจทางการเมืองระดับสำคัญมากด้วย เพราะการเมืองเกี่ยวข้องกับ การออกกฎหมายให้บุคคลปฏิบัติ ตาม จากเหตุผล ดังกล่าวจึงสอดคล้องกับการแสดงความคิดเห็นของครูและบุคลากรในสถานคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของนักเรียนในเรื่องการวิพากษ์วิจารณ์ตลอดจนการให้ความสนใจในการเมือง อยู่ในระดับสำคัญน้อยกว่าเรื่องอื่น ๆ ส่วนมาก และหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ก็มีวัตถุประสงค์ด้านนี้ไว้โดยชัดแจ้งด้วย เพราะในความมุ่งหมายด้านสมาชิกที่ดีของ ชุมชนและชาติ หลักสูตรระบุไว้เพียงกว้าง ๆ ว่าให้มีความเชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เรื่องนี้จึงน่าจะเป็นเรื่องชี้ลักษณะที่สำคัญของการเมือง ไทยในปัจจุบันประการหนึ่งด้วย

7. จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูประจำชั้นและบุคลากรนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในทุกสถานตั้งไกลดามาแล้ว จะเห็นได้ว่ามีความคิดเห็นที่สัมพันธ์ หรือสอดคล้องกันอยู่ในระดับสูง ($p < .01$) ในทุกด้านทั้งๆ ที่เมื่อพิจารณาจากตัวอย่าง ประชากรทั้งสองกลุ่มตั้งไกลในสถานทางการศึกษา อายุ และฐานะทางเศรษฐกิจ แล้วมีการกระจายแตกต่างกันหลายระดับจึงเป็นข้อควรสังเกตถึงค่านิยม (Social Value) ของบุคคลในสังคมไทยที่มีความคล้ายคลึงกันในสถานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร และส่วนใหญ่เป็นความเห็นที่ให้ความสำคัญแก่ คุณลักษณะต่างๆ สอดคล้องกับหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 การที่ครูประจำชั้นและ บุคลากรนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นคล้ายคลึงกันเช่นนี้ นับเป็นข้อค้นพบ ที่น่ายินดีประการหนึ่งว่าการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 น่าจะมีใช้การสร้างความขัดแย้งทางความคิดระหว่างโรงเรียนกับบุคลากร นักเรียน ทั้งนี้เพราะความคิดเห็นของทั้งสองฝ่ายสอดคล้องกันและอนุวัตรตามหลักสูตร ประถมศึกษา พ.ศ. 2521 เป็นส่วนมาก และเป็นข้อที่ควรสังเกตว่าความคิดเห็นใน ด้านต่าง ๆ ตลอดจนรายละเอียดในแทบทุกเรื่องมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมากอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะต่อโรงเรียนและครู

1.1 ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องหรือสนองต่อความมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 โดยครบถ้วนในทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจากผลการวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่า ความต้องการของครู ผู้ปกครอง ตลอดจนเจตนาารมณ์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกัน เป็นอันมากในเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.2 มวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียน โดยเฉพาะในเรื่องที่ครูประจำชั้นเห็นว่าไม่สำคัญมาก ครูผู้สอนควรได้ตรวจสอบพฤติกรรมการสอนของตนว่าได้ละเลยความมุ่งหมายของหลักสูตรไปบ้างหรือไม่ เช่น เรื่องทัศนคติที่ดีและความคิดรวบยอดที่ถูกต้องในวิชาคณิตศาสตร์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทักษะในการหา ใช้จ่าย และออมทรัพย์ เป็นต้น

1.3 การปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่นักเรียนเป็นภาระที่ต้องการความรับผิดชอบของครูเป็นอย่างสูง ครูจึงควรทำหน้าที่นี้ด้วยความรักและเอาใจใส่ต่อนักเรียนโดยแท้จริงตลอดจนต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน

2. ข้อเสนอแนะต่อผู้ปกครองนักเรียน

2.1 ผู้ปกครองนักเรียนควรร่วมมือกับโรงเรียนโดยใกล้ชิดในการปรับปรุงพฤติกรรมของนักเรียนให้ประสบผลสำเร็จสูงสุดตามความมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ซึ่งเป็นไปโดยสอดคล้องกันทุกฝ่ายอยู่แล้ว

2.2 ผู้ปกครองนักเรียนต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนในด้านการแสดงพฤติกรรมของผู้ที่มีคุณลักษณะตามที่ตนมีความประสงค์ให้นักเรียนที่อยู่ในความปกครองถือเป็นแบบอย่าง ตลอดจนเอาใจใส่ อบรม สั่งสอน นักเรียนที่อยู่ในความปกครองด้วยความรัก ความอบอุ่น อย่างสม่ำเสมอ

3. ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐและผู้ที่เกี่ยวข้อง

3.1 หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนทั้งภาครัฐและเอกชน ควรมีบทบาทในการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีเพื่อหล่อหลอมให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามผลการวิจัยมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการกระตุ้นสื่อมวลชนและบุคคลทั่วไปให้ตระหนักในบทบาท ของตนเองต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนด้วย

3.2 ควรพิจารณาความมุ่งหมายของหลักสูตร ประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ซึ่งย่อมหมายถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนด้วยว่ายังขาดการ เน้นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ อื่น ๆ นอกจากที่กำหนดไว้หรือไม่ เช่น การมีความคิดและแสดงพฤติกรรมความสนใจที่ตื่นตัว ทางการ เมืองเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ผ่านการศึกษาระดับประถมศึกษา เพียงไร

3.3 ควรมีการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ไปแล้ว ในแต่ละช่วงอายุ เพื่อศึกษาพฤติกรรมที่คาดหวังตามความมุ่งหมายของหลักสูตร

3.4 เกณฑ์การคัดเลือกครู ควรปรับปรุงในด้านการศึกษาพฤติกรรม และทัศนคติของบุคคลที่จะเป็นครูให้ดียิ่งขึ้น เพราะในปัจจุบันกระทำอย่างรีบร้อนและมุ่งใน เรื่องป้องกันการทุจริตในการสอบเข้าเป็นครูมากกว่าเรื่องอื่นใดเช่น เกี่ยวกับการคัดเลือก บุคคลเข้าเป็นข้าราชการพลเรือนทั่วไป ทั้งนี้เพื่อให้ได้บุคคลที่เหมาะสมและสนองตอบบทบาท ที่สำคัญในการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่นักเรียนให้มากขึ้น

4. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สนใจทำการวิจัยต่อไป

4.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ในส่วนภูมิภาค และนักเรียนประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาชั้นอื่นๆ

4.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่ได้รับ การปลูกฝังเมื่อสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ว่าได้พัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงอย่างไร หลังจากสำเร็จการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปแล้วในระดัอายุต่าง ๆ

4.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับวิธีปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่นักเรียน ในระดับการศึกษาต่างๆ ตลอดจนเยาวชนทั่วไป เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการ ปฏิบัติสำหรับรัฐบาล ผู้บริหารหลักสูตร ครู และผู้ปกครองนักเรียน

4.4 ควรมีการวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ในทัศนะของนักเรียนเอง